कुसीदी काण्वः।विश्वे देवाः। गायत्री।

देवानामिदवो महत्तदा वृणीमहे वयम्। वृष्णामस्मभ्यमूतये॥ ८.०८३.०१

अस्मभ्यम्। ऊतये- रक्षाये। वृष्णाम्- वर्षकाणाम्। देवानाम्। अवः- तृप्तिम्। महत्- महतीम्। वयम्। आ वृणीमहे- वरणं कुर्मः॥१॥

ते नेः सन्तु युजः सद्ा वर्रुणो मित्रो अर्यमा। वृधासश्च प्रचेतसः॥ ८.०८३.०२

वरुणः- ऋताधिदेवता । मित्रः- स्नेहाधिदेवता । अर्यमा- सौशील्याधिदेवता । ते- अमी । युजः-योगयुक्ताः । सदा- सततम् । वृधाश्च- वर्धकाश्च । प्रचेतसः- प्रकर्षचेतनाः । नः- अस्मभ्यम् । सन्तु-भवन्तु ॥२ ॥

अर्ति नो विष्पता पुरु नौभिरपो न पर्षथ। यूयमृतस्य रथ्यः॥ ८.०८३.०३

ऋतस्य रथ्यः- ऋतनेतारः। यूयम्। नौभिः- प्लवैः। अपः- उदकानि। न- इव। विष्पिता-विततानि। पुरु- बहूनि कर्माणि। नः- अस्मान्। पर्षथ- पारयत॥३॥

वामं नौ अस्त्वर्यमन्वामं वेरुण शंस्यम्।वामं ह्यावृणीमहै॥ ८.०८३.०४

अर्यमन् । वरुण । नः- अस्माकम् । शंस्यम्- मन्त्रः । वामम्- कल्याणः । अस्तु- भवतु । वामम्-कल्याणम् । आवृणीमहे- वरणं कुर्मः ॥४॥

वामस्य हि प्रचेतस् ईशानाशो रिशादसः।नेमदित्या अघस्य यत्॥ ८.०८३.०५

वामस्य- कत्याणस्य। प्रचेतसः- प्रकर्षचेतसः। ईशानासः- स्वामिनः। रिशादसः-हिंसकनाशकाः। आदित्याः- अखण्डप्रकृतिजाः। अघस्य- पापस्य। यदस्ति तत्। न। ईम्- एतं प्राप्नोतु॥५॥

वयमिद्धः सुदानवः क्षियन्तो यान्तो अध्वन्ना।देवा वृधार्य हूमहे॥ ८.०८३.०६

सुदानवः- शोभनदानाः । क्षियन्तः- निवसन्तः । अध्वन्- शोभनमार्गे । यान्तः- गच्छन्तः । देवाः । वः- युष्मान् । वयम् । वृधाय- वृद्धये । हूमहे- आह्वयामः ॥६॥

अधि न इन्द्रेषां विष्णौ सजात्यानाम्।इता मरुतो अश्विना॥ ८.०८३.०७

इन्द्र- ईश्चनाधिदैवत । विष्णो- सर्वान्तर्यामिन् । मरुतः- प्राणविशेषाः । अश्विना- प्राणेशनशक्तिभूतौ देवौ । नः- अस्मान् प्रति । एषाम्- एतेषाम् । सजात्यानाम्- अस्मद्वन्धूनां मध्ये । इत-आगच्छत ॥७ ॥

प्र भ्रातृत्वं सुदान्वोऽधं द्विता समान्या।मातुर्गर्भे भरामहे॥ ८.०८३.०८

अध- अथ । सुदानवः- शोभनदाना वयम् । समान्या- सामान्येन । द्विता- द्विप्रकारेण । मातुः-जनन्याः । गर्भे - गर्भे जातम् । भ्रातृत्वम्- सौभ्रातृकम् । प्र- प्रकर्षेण । भरामहे- धारयामः ॥८॥

यूयं हि ष्ठा सुदानव इन्द्रेज्येष्ठा अभिद्यवः।अधा चिद्व उत ब्रुवे॥ ८.०८३.०९

यूयम्। हि- खलु। सुदानवः- शोभनदानाः। स्थ- भवथ। इन्द्रज्येष्ठाः- येषां मध्य इन्द्र अग्र आगतस्ते। इन्द्रस्य श्रेष्ठचान्न ज्येष्ठचम्। इन्द्रादिप विष्णोरेव श्रेष्ठचं सुकृते सुकृत्तर इति श्रुतेः। अभिद्यवः- द्योतनशीलाः। अध- तस्मात्। चित्- एव। वः- युष्मान्। ब्रुवे- स्तौमि॥९॥

